

Den her foreliggende bog er en regional behandling, som giver en række faktiske oplysninger, delvis i tabelform, om kystudvikling, om jordbundsforhold, om stormfloder, om bevoksning og naturfredning, og har som sådan nogen interesse også for Danmark. Man har imidlertid ikke udnyttet iagttagelses-materialet til at give nogen egentlig geografisk oversigt, og de videnskabelige resultater er relativt beskedne, idet man i alt væsentligt har koncentreret fremstillingen på en deskriptiv behandling.

Billed- og kortmateriale er overmåde smukt og rigt og rummer en række interessante detaljer.

Niels Nielsen.

Bosettingskart over Norge. Utgitt av Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1955.

I 1923 udkom det af dr. Söderlund udarbejdede befolkningskort over Norge i målestokken 1:1.000.000 på grundlag af folketællingen i 1910. Dette har siden da dannet grundlaget for de fleste kartografiske fremstillinger af befolkningsforhold i Norge. Der foreligger imidlertid også forskellige specialkort af nyere dato, deriblandt det meget vigtige arbejde af 1945, der behandler de kriseramte bygder.

Det nu udgivne bosætningskort bygger på folketællingsmaterialet af 1950. Målestokken er 1:400.000. Kortet er opdelt i 15 blade, hvis grundlag er et højdekort med tre farveskalaer: 0—200 m o. h., 200—500 og > 500. Endvidere er indtegnet veje, jernbaner og vigtige bådruiter.

Man har anvendt en ret kompliceret signatur for befolkningen, idet grundlaget er en prik for hver 25 personer og kugler for bymæssige bebyggelser på 500 personer eller derover. Man har imidlertid ikke ment at kunne anvende priksignaturer i andre områder end den meget åbne bebyggelse og har derfor ment at måtte indføre særlige tegn for antal af 100, 125, 150, 175, 200, 225, 250 og 275 personer, ialt 8 signaturer.

Det skal ikke nægtes, at læsningen af kortet besværes noget af denne komplicerede signatur, og at man får en udviskning af befolkningsfordelingens geografiske typer; men det skal indrømmes, at situationen for Norges vedkommende er således, at det er meget vanskeligt at fremstille en blot nogenlunde let overskuelig kartografisk redegørelse for befolkningen. Vanskeligheden består deri, at man har at gøre med store, ubebyggede arealer, og at tætbyggerne danner en decideret modsætning til de andre bebyggelsesformer. Hvis man derfor vil anvende simple symboler og derved opnå et virkeligt detaljeret billede, må man gå over til kort i større måle-

stok. Det kunne sikkert gøres i målestokken 1:200.000, men man ville da komme op på et samlet antal kortblade på ca. 60.

Man kunne endelig også gå den vej at behandle visse hovedregioner, såsom Oslofjord-området, Sydvestlandet og Trondheimbygden i større målestok, men derved ville helhedspræget naturligvis gå tabt.

Hovedtrækkene af Norges bebyggelsesgeografi kommer imidlertid klart frem, f. eks. hele Oslo-regionens meget komplicerede karakter. Blad 3 giver således et meget anskueligt billede af storbygderne og de lange, smalle dalbygder. Ligeledes er Vestlandskortene meget slående, og forskellen mellem den rene kystbebyggelse og fjordbygderne er iøjnefaldende og klar. Det er meget interessant at foretage en sammenligning med Söderlund-kortet på grundlag af folketællingen 1910, idet man på denne måde får et stærkt indtryk af befolkningsforskydningen i det for Norge så vigtige tidsrum 1910—50. Industribygdernes fremvækst præger billedet, men også andre faktorer gør sig gældende.

Fra dansk side fortjener dette kortværk stor opmærksomhed. Det er muligt, at kortværket til elementær undervisning i vort land er for kompliceret, men det burde i en eller anden form indføres i den grundlæggende kundskab om Norge, fordi det giver et klart billede af det fundamentale i den norske befolknings fordeling. Det er også i noget omfang anvendeligt for mere vidtgående geografiske behandlinger, men her møder man visse grænser, fordi selve fremstillingsformen som ovenfor omtalt gør det vanskeligt at udrede de forskellige bebyggelsestyper, idet man vel kan opnå en oversigt over hovedregionerne, men ikke over detajillerne i disse.

Niels Nielsen.

Centre de Documentation Cartographique et Géographique. Memoires et Documents. Tome V 1956. Service des Publications du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris.

A. Carte morphologique du Bassin de Paris.

B. L'actualité géographique en France.

Studiet af landskabsformerne har betydelige traditioner i fransk geografi. I årene efter 1910 samlede således Emanuel de Martonne studenter og unge forskere fra hele Jorden og inspirerede en hel generation af morfologer. Senere er hans gerning ført videre af Cholley og dennes medarbejdere, og ved en række franske universiteter og institutioner drives morfologiske studier med stor energi og med en stedse stigende effektivitet.